

Janne Fredman
Talouhallintoliitto
Salomonkatu 17 A 11. krs, 00100 Helsinki

janne.fredman@talouhallintoliitto.fi

KONKURSSILAIN 16 LUVUN 2.2 §:N SISÄLTÖ

PYYNTÖ

Talouhallintoliiton johtava asiantuntija Janne Fredman on 17.4.2020 saapuneessa pyynnössään pyytänyt konkurssiasiamiehen kannanottoa konkurssilain 16 luvun 2.2 §:n mukaan konkurssipesän vastuulle kuuluvista velallisen kirjanpidon laatimisesta aiheutuneista, konkurssin alkamista edeltäneiden viimeisten kahden kuukauden aikaan kohdistuvasta kohtuullisesta saatavasta. Fredman on pyynnössään erityisesti pyytänyt konkurssiasiamiehen kannanottoa siitä, katsotaanko osakirjanpidon ja osakirjanpitoihin kohdennettavissa olevat järjestelmäkustannukset kuuluviksi KonkL 16:2.2 §:n soveltamisalaan. (Liite 1).

KONKURSSIASIAMIEHEN KANNANOTTO

Konkurssia edeltävät kohtuulliset kirjanpitokustannukset

Konkurssilain 16 luvun 2.2 §:n mukaan konkurssipesä vastaa velallisen kirjanpidon laatimisesta aiheutuneesta, konkurssin alkamista edeltäneiden viimeisten kahden kuukauden aikaan kohdistuvasta kohtuullisesta saatavasta. Tämä vastuu ei kuitenkaan koske velallisen palveluksessa olleen työntekijän saatavaa.

Lain esitöiden (HE 26/2003) mukaan säännöksellä pyritään edesauttamaan sitä, että velallisen kirjanpito olisi konkurssin alkaessa mahdollisimman hyvin ajan tasalla. Kirjanpidon asianmukainen hoitaminen palvelee välittömästi pesää, joka vapautuu näistä kustannuksista. Säännöksen myötä se, jolle kirjanpito on toimeksiannolla annettu, voi luottaa siihen, että hän saa kahdelle konkurssia edeltäneelle kuukaudelle kohdistuvat saatavansa konkurssiuhasta huolimatta.

Konkurssiasiamiehen toimisto

The Office of Bankruptcy Ombudsman

Ratapihantie 9

Puhelin

029 566 5111

Faksi

029 566 5110

00520 HELSINKI

Sähköposti

etunimi.sukunimi@oikeus.fi

www.konkurssiasiamies.fi

Kyseessä on poikkeussäännös muutoin valvottavaksi velaksi katsottavan saatavan osalta. Säännöksellä on pyritty turvaamaan kirjanpidon hoitaminen kirjanpitovelvollisen maksuvaikeuksista huolimatta. Kirjanpidon ajantasaisuus edesauttaa pesänhoitajaa velallisyhtiön toiminnan selvittämisessä ja konkurssipesän hoitamisessa. Lähtökohtaisesti konkurssipesä saattaa velallisyhtiön kirjanpidon konkurssiin asettamishetkelle, mikäli konkurssipesässä on riittävästi varoja eikä kirjanpito ole niin puutteellinen, että sen perusteella ei voida laatia luotettavaa tilinpäätöstä. Tämä velvoite on todettu myös konkurssilain 9 luvun 3.1 §:n, jonka mukaan pesänhoitajan on huolehdittava siitä, että velallisen kirjanpito tehdään konkurssin alkamiseen saakka. Näin ollen osa näistä kustannuksista tulisi joka tapauksessa konkurssipesän maksettavaksi.

Konkurssilain 16 luvun 2.2 § on poikkeussäännös, jolla ennen konkurssia syntynyt velka luetaan konkurssipesän massavelaksi. Koska kyseessä on poikkeus pääsääntöön, joka koskee vaatimusta velkojien tasapuolisesta kohtelusta, ei säännöksen sisällön tulkintaa tule laajentaa koskemaan mitään muuta kuin säännöksellä tarkoitettuja konkurssin alkamista edeltäneiden kahden kuukauden kohtuullisia kirjanpitokustannuksia.

Kirjanpitotyöstä aiheutuvat kustannukset on rajattu konkurssia edeltävään kahteen kuukauteen ja maksuvelvollisuuden kannalta riittäväksi edellytykseksi on katsottu, että kirjanpitokustannuksia voidaan pitää kohtuullisina, ja että varsinainen työ on tehty tuona aikana. Olennaista arviossa on se, että kyseinen työ on tehty konkurssia edeltäneiden kahden kuukauden aikana. Säännöksessä tai sen esitöissä ei sen sijaan ole erikseen määritelty massavelaksi luettavan kirjanpitotyön sisältöedellytyksiä. Lähtökohtana tässä arviossa voidaan pitää säännöksen tarkoitusta turvata kirjanpidon laatiminen kirjanpitovelvollisen maksuvaikeuksista huolimatta. Kirjanpidon määritelmän osalta arviossa voidaan tukeutua kirjanpitolain 2 luvun 2.3 §:än, jonka mukaan kirjanpitoja ovat pääkirjanpito, jonka kirjauksista johdetaan tilinpäätös, sekä mahdolliset osakirjanpidot, joista viedään tiedot pääkirjanpitoon yhdistelmäkirjauksina. Näin ollen massavelaksi voidaan lukea varsinaisen pääkirjanpidon lisäksi myös pääkirjanpidon laatimisen kannalta tarvittaviin osakirjanpitoihin kohdistuvat kirjanpitokustannukset.

Kirjanpitoa tehdään käytännössä usein ohjelmistolla, johon kirjanpito toimistolla on käyttöoikeus. Tällöin kirjanpito toimisto maksaa ohjelmiston käytöstä palveluveloituksia kirjanpito velvollisen kanssa ennen konkurssia voimassa olleen sopimuksen mukaisesti. Kirjanpito toimisto on saattanut olla myös ainoastaan kirjanpidon laatijana, jolloin kirjanpito velvollinen on sopinut ohjelmistoyrityksen kanssa ohjelmiston käyttämisestä maksettavista veloituksista ja mahdollisista palvelunvuokrista. Molemmissa tilanteissa kirjanpidon laatiminen edellyttää sekä asiantuntijatyötä että ohjelmiston ja kirjanpitojärjestelmän käyttämistä. Näin ollen kirjanpidon laatimisesta aiheutuviin kustannuksiin voidaan lukea myös korvattavaksi tulevalle ajalle kohdistuvaan kirjanpidon laatimiseen ja tämän kannalta tarvittaviin osakirjanpitoihin kohdistuvat kohtuullisena pidettävät ohjelmisto- ja järjestelmäkustannukset.

Kirjanpito toimiston asiakkaalleen mahdollisesti myymät oheispalvelut ja muut kuin välittömästi pääkirjanpidon laatimiseksi välttämättömistä toimista aiheutuvat kustannukset eivät kuitenkaan lukeudu konkurssilain 16 luvun 2.2 §:n mukaisesti massavelkana korvattavan kustannuksen piiriin.

Konkurssiasiamies

Helena Kontkanen

Konkurssiylitarkastaja

Simo Viljamaa

LISÄTIEDOT

Konkurssiylitarkastaja Simo Viljamaa puh. 050 464 7305

LIITTEET

Liite 1: Janne Fredmanin sähköposti 17.4.2020